

***Ez a föld itt a tiéd, tartsad hát erősen,
magyarom...***

**Értékgyűjtés, értékrögzítés, értékmegőrzés a
Hungarikum törvény által nyitott lehetőségek és a
helyi társadalmi igények tükrében.**

**Gondolatok, javaslatok, tanácsok az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület
Hunyor Népfőiskolájától**

A dokumentum az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft-vel való együttműködésben készült

Öröklött és teremtett értékeink megőrzése, életre keltése

Értékfeltárás, értékmentés, közművelődés, helyi tudás, identitás

Miért érdemes észrevenni, feltérképezni, dokumentálni és bemutatni az értékeinket? A címben szereplő kulcsszavak mind-mind egy közösség – legyen az család, kistelepülés, vagy egy egész kistérség – belső kohéziójának, közös gondolkodásának, összetartozásának alapjai. Ezek a „köveken” épülhetnek fel az egészséges, boldog, jövőbe néző, művelt társadalom pillérei. Ezek biztosítják a mozgó, működő, fejlődő gazdaság helyi erejét, ezek teszik képessé az embereket a társasági létre, a kapcsolatteremtésre, a bizalmi alapú együttműködésekre. Ezeknek köszönhetően alakulhat ki a helyi társadalom büszke, erős identitás tudata, mely megalapozza a helyben maradást, jövőképet ad. Az ilyen vidékeken sikeresek lehetnek a helyi termelők, szívesen praktizálnak a házi orvosok, felvirágozik a turizmus, majd mindezeknek köszönhetően látványosan élhetőbbé válik a környezet is. A helyi értékek tudatos használata, helyzetbe hozása az élet minden területén hatást fejt ki.

Az Országgyűlés 2012. április 2-án fogadta el a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló [2012. évi XXX. törvényt](#), amely 2012. július 1-én lépett hatályba.

A törvénnyel az Országgyűlés kinyilvánította, hogy a nemzeti értékeket az egyetemes értékek részének tekinti, amely értékek a magyarság múltjának, jelenének és jövőjének dinamikus fejlődő tárháza, az értékalapú nemzeti összefogás alapja. A nemzeti értékek tárházát gazdagítják a magyarországi együtt élő népek, a magyar nemzetalkotó nemzetiségek és a határon túli, valamint szerte a világban élő, magukat magyarnak valló egyének, közösségek értékei.

A hungarikum törvény alapján első lépésben a nemzeti értékek felkutatására kerül sor, majd ezt követi azok dokumentálása, rendszerezése, népszerűsítése, a jelenlegi és a jövő nemzedékkel történő megismertetése és ápolása. A hungarikum törvény célja egyebek mellett: számba venni nemzeti értékeinket annak érdekében, hogy ebből egy közös nemzeti nyilvántartás, adatbázis készüljön; és ezeket az értékeket minél szélesebb körben meg lehessen ismertetni bel- és külföldön egyaránt.

A törvény kimondja, hogy a nemzeti értékeket azonosítani kell, és úgynevezett értéktárakban összegyűjteni. Az értéktárak területi alapon több szinten (települési, tájegységi és megyei értéktárak), illetve tematika alapján (ágazati értéktárak és a külhoni magyarság értéktára) szerveződnek. Ezen értéktárak adatait a Magyar Értéktárban összesítik és gondozzák. Létrejön továbbá a Hungarikumok Gyűjteménye, amely – a nemzeti értékek között magasabb szintet képviselni hivatott – hungarikumok nyilvántartására szolgál. A törvény által meghatározott feladatok ellátására a már létező szerveken túl újakat is életre hívnak (különböző értéktár bizottságok, illetve a Hungarikum Bizottság). Továbbá bevezetésre kerül egy hungarikum tanúsító védjegy. A kerettörvény vázát adja annak a szabályozási

rendszernek, amelyen keresztül megvalósul a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok körének a meghatározása. A hungarikum törvény végrehajtásához szükséges szabályokat kormányrendelet állapítja meg.

Élő Értékek a Somló-Ság kulturális tengelyén

Az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület sikerei

Az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület másfél évtizede tevékenykedik a magyar értékek gyűjtése, továbbörökítése terén. A néptánc, népzene, szellemi népi kultúra mellett igyekszik figyelmet fordítani a tárgyi örökség megőrzésére, gondozására is. Céljai elérése érdekében az elmúlt években programokat, rendezvényeket bonyolított, szélesítette kapcsolatrendszerét, igyekezett a szűkebb környezetében fellelhető kulturális értékeket számba venni, népszerűsíteni, bemutatni. Tagsága folyamatosan bővült, aktív tagjai között néptáncosok, népzeneészek, kézművesek, hagyományos gazdálkodással foglalkozó falusi emberek, civil szervezetek képviselői vannak. Hat éve falumúzeumot működtet, mely a hagyományok megélésének állandó színhelye. Rendszeresen a továbbképzések, tánc és zenei rendezvények, közösségi alkalmak. Az Egyesület tagjai, képviselői több alkalommal részt vettek a Hungarikum Törvény előkészítő tanácskozásain, konferenciáin, melyek során azonosultak a törvényalkotók szándékaival, célkitűzéseivel.

Az Élő Forrás az elsők között hozta létre Hungarikum Klubját, melynek tagjai a helyi társadalom széles rétegeit képviselik. Tagjaink között tisztelhetünk több kisvállalkozót, kézműves mestert és a helyi római katolikus egyházi közösség tagjait, a Plébános Atyát is beleértve.

Munkánkat az értékfeltárás előtt a szándékaink tisztázásával kellett kezdenünk. Rájöttünk, hogy elsődleges célunk az általunk is képviselt ügyek, programok fellendítése, továbbvitele. Ennek eszközeként elsősorban a néphagyományra épülő értékek felkutatását tűztük ki célul. Hamar rádöbentünk, hogy az értékek bizony nem kategorizálják önmagukat és minden egyes értékterület kapcsolódik a másikkal, így a néphagyományhoz is. Nem volt tehát más utunk, mint az értékek teljes palettájának keresése, megőrkítése, majd életre keltése.

Első lépésként létrehoztuk a Kiscsőszi Értéktárat, melybe két szakaszban eddig összesen kilenc érték került be. Ezek az élet különböző területeiről kerültek kiemelésre, vannak közöttük szellemi, tárgyi, építészeti és természeti értékek egyaránt.

Kiscsőszi Település Helyi Értéktárába felvett értékek

- Artézi kút
- Petőfi utcai Kereszt
- Tóth Sándor parasztköltő munkássága, öröksége
- Kovács Tiborné természetből fakadó gyógyászati tudása, gyógyteái, kenőcsei
- Kiscsőszi „Nyújtott kött”
- Szűcs Lajos kovácsmester tudása
- Római katolikus templom
- Kiscsőszi Interaktív Faluház létesítménye és a hozzá kapcsolódó hagyományápoló tevékenység
- Bornemissza Jenő pedagógiai munkája

Kiscsősi Interaktív Faluház

Kiscsősi Római Katolikus Templom

Az értéktárban való rögzítéshez természetesen fel kellett térképezni ezeket a kiemelkedő produktumokat, megfelelő mélységű ismeretet kellett róluk szerezni. Ehhez a helyben élő tagjaink segítségét kértük. A több hétig tartó önkéntes gyűjtőmunka felpozícionálta a falu életét. Az emberek a múltban kutakodva fényképeket, régi cikkeket kerestek, az asszonyok a legjobb nyújtott kótt elkészítésén versengtek, a gyűjtőmunka közös ügyé, témává vált.

Tekintettel arra, hogy a falu már rendelkezett helyi értéktárral lehetőség nyílt hungarikum pályázatok benyújtására is, melyek révén támogatáshoz jutottunk munkánk folytatásához. A következő időszak feladatai két szálon vezettek. Az Egyesület munkatársai, önkéntesei hónapokon át gyűjtötték a térség falvainak értékeit. E munkának köszönhetően 21 faluval sikerült élő kapcsolatot kialakítani.

A másik szál a helyi értékek bemutatását szolgáló programok szervezése volt. Mára minden helyi rendezvényünk ezekre a különlegességekre építkezik. Természetesen nagy szerepet kap a vendég kultúra is, de a programok jelentős részében jelen vannak a kiscsőszi értéktár elemei. Állandó rendezvénytérként használjuk a Katolikus Templomot, megjelennek a helyi termelők, mesterek tudásai, termékei, rendszeresen megemlékezünk falunk kiemelkedő embereiről, fogyasztjuk a kiváló minőségű helyi artézi vizet és az asszonyok utánozhatatlan nyújtott kóttját.

Hungarikum klubunk csabrendeki tagjai (Bardon Réka és Csík Tamás) a helyi művelődésszervező, Mógerné Molnár Ildikó segítségével sietve Csabrendeken is létrehozták megyénk egyik legkiemelkedőbb értéktárát, melynek gondozása, bővítése ma is példaértékűen zajlik.

Mára elmondhatjuk, hogy az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület a kiscsőszi és Somló-környéki értékekre alapozva szervezi nemzetközi hatókörű rendezvényeit, melyek nagy érdeklődői kört vonzanak a térségbe, minőségi turizmust eredményezve. Ez a fejlődés keltette fel több vállalkozó és civil szervezet igényét a fejlesztésekre, melyeknek köszönhetően megépült a kiscsőszi Interaktív Faluház, a 35 fős Közösségi Szálláshely, Üveges Zsolt panziója, de hatással voltunk a kispirti ifjúsági szálláshely létrejöttére, emellett rendszeresen közvetítünk vendégeket a térség szállásadóhoz, vendéglátószaihoz.

Mi is a helyi értéktár?

A helyi értéktár alapvetően egy település, vagy egy településcsoport által létrehozott, nyilvántartott adatbázis, melynek formája egy, a törvényben meghatározott adatlap-rendszer, illetve a hozzá tartozó mellékletek gyűjteménye. Az adatlapok a meghatározott formában tartalmazzák a felvett érték adatait (Nevét, meghatározását, elérési helyét, az érték bemutatását és a felvételt javasló személy, szervezet által leírt támogató indoklást). Az adatlapok mellékleteként csatolhatók további leírások, fotók, dokumentumok, melyek alátámasztják a felterjesztést.

A helyi értéktár létrehozásáról a település képviselő-testülete dönt, mely bizottságot hoz létre az értéktár kezelésére. A bizottságba tagokat hívhat meg a helyi társadalom érintett képviselőiből. Amennyiben a képviselő-testület nem hoz létre értéktárt, lehetőség van civil kezdeményezés alapján is megalakítani azt. Ebben az esetben a felgyűjtött értékeket a megyei értéktár bizottsághoz terjeszthetik fel a kezdeményezők. Az értékeket a bizottság nyilvántartásba veszi.

Sikerrel jöttek létre tájegységi értéktárak is az országban, amelyek több település értékeit rögzítik. Az ilyen településcsoportok általában valamilyen közös értékcsoporthoz kapcsolódnak (pl. hasonló néprajzi emlékek, borvidékek, stb.).

A helyi értéktárakban rögzített kiemelkedő értékeket lehetőség van a megyei értéktárakba való felvételre javasolni (hasonló eljárás formájában), majd a ranglétrán haladva a legkiemelkedőbbek a Magyar Értékek, esetleg a Hungarikumok közé kerülhetnek. Ehhez persze elengedhetetlen a felgyűjtött értékek és értéktárak megfelelő menedzselése, életben tartása.

Kinek érdemes értéktárat létrehozni?

Mindenkinek. Az értéktárak működése, bővülése, változása, vagyis éltetése a közösségek éltetése is egyben. Ez egy olyan tevékenység-forma, amelyet csak kisebb-nagyobb közösségi összefogásokkal lehet megvalósítani, a létrehozott eredmény és annak rendszeres bemutatása pedig még szélesebb köröket érint meg, újabb közösségeket kovácsolhat.

Az értéktár létrehozását kezdeményezhetik a települések polgármesterei, képviselői, civil szervezetei, közművelődési intézményei, vagy azok szakemberei, esetleg erre a célra létrejött hungarikum klubok is. Az értéktárak működése mindig az aktív közösségen múlik, amely felelősséggel felvállalja annak frissítését, gondozását, új értékek kutatását, a magasabb szintre való felterjesztéseket. Ez a közösség lehet a képviselőkből választott értéktár bizottság, melybe külső tagok is meghívhatók, de lehet akár olyan civil közösség, szakembercsoport, akiket ezzel a feladattal felruház a képviselő-testület.

Hungarikum klubok találkozója Kiscsőszön

Hogyan tehetjük élővé, gyarapodóvá értéktárunkat?

- Helyi értékekre alapuló programok

A települések életében kiemelkedően fontos, hogy minél több olyan program, esemény kerüljön megszervezésre, melyek megérintik a helyben élőket. A „megérintésnek” több módja van. Szervezhetünk olyan eseményt, amely egybevág a célközönségünk érdeklődésével, de talán szerencsésebb, ha kifejezetten arra keressük a lehetőséget, hogy a célközönségünk maga is érintett

legyen a programok megvalósításában. Meg kell tehát találnunk a kötődési pontokat, melyek alapján bevonhatjuk az embereket. A gasztronómiai területről gyűjtött értékeink elkészítésében jártas személyek számára megtisztelő lehet, ha egy-egy híres étel elkészítésére kapnak felkérést. Nagyobb településeken akár tematikus főzőversenyeket is alapozhatunk ezekre a tudásokra. Érdekes kiállítási, bemutatkozási lehetőségekkel megszólítani a helyi alkotókat, művészeket, de akár egy jelentősebb épület is lehet a programunk kiemelt helyszíne. A helyi értékre épített rendezvények mindig sajátosak, jellegzetesek, általában nincs hozzájuk hasonlítható a térségben. Néhány ilyen ötletből nagy jelentőségű turisztikai esemény lett (Békéscsabai Kolbászfesztivál, Tihanyi Gardafesztivál, borfesztiválok, stb.)

Az Élő Forrás hagyományőrző Egyesület sikerrel bonyolítja a Kiscsőszi Pajtafesztivált, melynek egyik kiemelkedő esemény a búcsúi sütemények versenye. Ezen a programon a falu asszonyai által készített finomságok versengenek egymással, igazi közösségkovácsoló esemény formájában.

Mesterségek, helyi értékek a Kiscsőszi Pajtafesztiválon

Magyar népzene a faluban

Búcsúi Süteményfesztivál

➤ Értékbemutatók, konferenciák

Egyre gyakoribb, hogy az értékőrzést valóban települési, térségi, megyei feladatnak tekintik az ezzel komolyabban foglalkozó szervezetek. A közművelődés intézményei (művelődési házak, IKSZT-k) jó teret és szakmai háttértudást biztosíthatnak azoknak a programoknak, ahol az értékek helyzetbe hozása, az értékgyűjtési, menedzselési módszerek csiszolása, átadása, értéktárak találkozási pontja, vagy a törvényi, jogszabályi háttér jobb megismerése a cél. Civil szervezetként, vagy helyi önkormányzatként is érdemes ilyen programokat kezdeményezni, bonyolítani. A kezdeményező, házigazdaként a figyelem középpontjába kerülhet, értékeit népszerűsítheti, emellett rengeteg hasznos információ cserél gazdát. E programok megszervezése általában nem jár magas költséggel, hiszen az értékeket képviselő vendég önkormányzatok, szervezetek gyakran saját költségre is vállalják, hogy népszerűsítsék értéktárukat.

Kiállítók a Veszprém Megyei Értékünnepen

Értékkonferencia Alsóörsön

➤ Helyi értéket képviselő személyek, csoportok bevonása.

A helyi társadalom szereplőinek legnagyobb része – bár ezzel önmaguk gyakran nincsenek tisztában – képvisel valamilyen értéket, melyet megfelelő figyelem és gondozás mellett a település elismerhet, gondozat. Gondoljunk csak a kulturális közösségekre, melyek egy-egy művészeti ágat művelnek magas szinten. Gondoljunk azokra az emberekre, akik valamilyen kézműves mesterséggel, alkotóművészettel képesek környezetüket megörvendeztetni. Hasonlóan értékes ember a gyermekorvos, vagy az élelmiszerbiztonsággal foglalkozó szakember is, hiszen olyan tudás birtokában van, amely nem számít általános ismeretnek. Ha ezt a tudást értékeljük és birtokosát megtiszteljük az érdeklődésünkkel, akkor könnyen bevonható az illető az értékmentő munkába. További pozitívuma ennek a módszernek, hogy a közös munkát a résztvevők általában önkéntes alapon, ellenszolgáltatás nélkül végzik. A legtöbb hasonló próbálkozás az elmúlt évtizedekben érdektelenségbe fulladt, éppen azért, mert a felülről induló kezdeményezésnek nem volt társadalmi beágyazottsága, nem sikerült köréjük mozgalmat szervezni. Ezen a téren a Hungarikum törvény már jóval előbbre jár, hiszen az alapja az alulról szerveződő helyi igény alapján létrejövő piramis.

A civil szervezetek szívesen kapcsolódnak a munkához, hiszen a legtöbbjüknek az alapszabályában meghatározott céljai között van az effajta tevékenység. Nagy lehetőség a sokszínű civilség kapcsolódásainak megkeresése.

Népdalköri örömök

A Kiscsősi Pajtafesztivál önkéntes stábjja

Mi haszna mindezeknek?

A legfontosabb eredmény a helyi emberek identitástudatának növelése, a szellemi közérzet javítása. Amennyiben a település lakossága jó véleménnyel van a befogadó környezetről, ez a közhangulatot is pozitív irányba befolyásolja. Ennek hosszabb távú hatása – különösen a kisebb településeknél – a népességfogyás megállítása is lehet. A település megtartó ereje az értelmiségi rétegre is hat, ami erősíti a gazdaság tevékenységét, lehetőségeket, utakat nyit meg. A társadalmi erősödés hosszabb távon a közoktatási intézmények fennmaradását is garantálhatja.

Az érték az oktatás része is lehet. Az iskolák helyi tantervükben szerepeltethetik a helyi értékeket, így például jelentős irodalmi személyiségek írásait, zeneszerzők műveit tanulhatják, környezeti értékeket ismerhetnek meg a diákok. Így a következő generáció már gyermekként találkozhat a saját vidékének produktumaival.

Munkásságok kiemelése, méltó emlékek állítása lehet a civil közösségek értékgyűjtő, gondozó munkájának eredménye. Az Önkormányzatok jeles ünnepeiket, vagy a hozzájuk kötődő szokásokat is értékkel nyilváníthatják. Az értéktárral rendelkező települések, vagy az azokat gondozó szervezetek több, erre a témára kiírt pályázaton is indulhatnak támogatások megszerzése céljából. A támogatásnak köszönhetően magasabb minőségű programok valósíthatók meg. A rendezvények sikere lassan ráébreszti a szervezőket és a résztvevőket, hogy kétes színvonalú sztárvendégek nélkül is lehet sikereket és magas érdeklődést elérni.

Nem szabad megfeledkezni arról a lehetőségről, ami a gazdaságba is bevonható értékek helyzetbe hozásával alakulhat ki a helyi szolgáltatók, vállalkozások számára. Az értékkel nyilvánított termékek eladhatósága lényegesen megnőhet, így helyben maradó tőkét eredményezhet.

Hogyan kezdjük keresni az értéket? Miként találhatunk rá?

A kistelepülések értéktáiraiban gyarapodó értékek rögzített, archivált formában gazdagítják

Szakterületi kategóriák: (Forrás: www.hungarikum.hu)

1. Agrár- és élelmiszer gazdaság
Az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai – beleértve az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét –, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták.
2. Egészséges életmód
A tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz- és fürdőkultúra.
3. Épített környezet
A környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek.
4. Ipari és műszaki megoldások
Az ipari termelés – beleértve a kézműipart, kézművességet is – szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép- és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás.
5. Kulturális örökség
A kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek.
6. Sport
A fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények.
7. Természeti környezet
Az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek.
8. Turizmus és vendéglátás
A turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a turisztikai attrakciók, szolgáltatások, a vendéglátó-ipari termékek, valamint a vendéglátás körébe tartozó étel- és italkészítési eljárások.

A Veszprém Megyei Értéktárban szereplő nemzeti értékek 2017-ben szakterületi kategóriák szerint:

(Forrás: www.hungarikum.hu)

1. Agrár- és élelmiszer gazdaság
 - Somlói Juhfark Bor
2. Egészséges életmód
 - Balatonfüredi Állami Szívkórház
3. Épített környezet
 - Balatonalmádi Szent Jobb kápolna
 - Vámosi Csárda
 - Vörösberényi Erődített Református Templom
4. Ipari és műszaki megoldások
 - Pétió
 - Városlódi kőedénygyár motívumai és termékei
5. Kulturális örökség
 - 1956-os balatonfüredi zászló
 - A Mondolat mint a magyar nyelvújítás egyik legfontosabb dokumentuma
 - A Népművészet Mestereinek és a Népművészet Ifjú Mestereinek Veszprém megyei szellemi és tárgyi alkotó tevékenysége
 - A Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár és a Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltárában Őrzött középkori oklevélgyűjteményei
 - A veszprémi püspök királyné-koronázási joga mint szellemi örökség
 - Az 1000 éves sólyomi templom
 - Az Árpád-kori Magyarország tudományúhelye, a veszprémi székesegyházi iskola
 - Bakonyi cifraszűr
 - Balaton-felvidéki és Bakony-vidéki hímzőkultúra
 - Balaton-felvidéki vert csipke
 - Érdy-kódex
 - Francsics Károly visszaemlékezései
 - Füredi Anna-bál
 - Füredi szénsavas források
 - Karthauzi kolostor és tárgyi emlékei
 - Lőrincz Lajos életműve
 - Művészetek Völgye fesztivál
 - Nagyvázsonyban készült Pálos kódex
 - Nagyvázsonyi Kinizsi vár
 - Polányi Passió
 - Római kori cserépégető kemence
 - Várpalotai vár XIV. századi világi témájú freskói
 - Vázsonyi Pálos kolostor
6. Sport
7. Természeti környezet
 - Alsóörsi permi vöröskő

8. Turizmus és vendéglátás

- Balatoni halászlé
- Baricska csárda, Balatonfüred

Települési Étékek Veszprém megyében 2015-ben:(Megjelent: 2015. október 19.)

Ajka

- Ajka Kristály
- Ajkai szénbányászat

Alsóörs

- Alsóörsi permi vöröskő

Balatonalmádi

- Balatonalmádi templomok
- Szent Jobb kápolna
- Épített szakrális kisemlékek
- Épített kisemlékek, szobrok
- „Kézfogás” Európa szoborpark
- Györgyi Dénes életműve, különös tekintettel Balatonalmádiban megvalósult terveire
- Váth János munkássága
- Vajkai Aurél munkássága
- Bucsy Balázs sportteljesítménye
- Szabó Pékség kenyere
- Almádi Cimborák Klub tevékenysége
- Gombfoci
- Szent Erzsébet liget
- Köcsi-tó tanösvény
- Vöröshomokkő tanösvény
- Vöröshomokkőfejtés és vöröshomokkőfaragás emlékei
- 10474. hrsz. Fokozottan védett leánykőörcsines erdő
- Balatonalmádi Tenisz Klub 1925 KE tevékenysége
- VasútARTjáró
- Csalló Pálinka
- A balatonalmádi Varrótű Tanoda népművészeti tevékenysége
- A balatonalmádi Látványszövöde népművészeti tevékenysége
- Balatonalmádi Strandkönyvtár
- Óvári messzelátó

- Veszprém-Alsóörs vasút ipari emlékei Balatonalmádiban

Balatoncsicsó

- Ároktői/ Szentberekci templomrom
- Herendi templomrom
- Balatoncsicsói plébáni épülete
- Szent Ágoston római katolikus templom
- Füzeti-tó
- Schmidt Ferenc fazekas munkássága
- Védelmező pajták
- Természeti értékeink- domborzati(Fenyves- hegy, Csukréti-árok, Lősz- falak)
- Nivegy-völgyi értékek
- Balázs-áldás
- Juhfark szőlő és bor
- Útszéli kereszt
- Szent Balázs templomrom
- természeti értékeink- felszíni vizeink (Kőhegyi- forrás, Kútaszói- forrás, Forrás- Mosóház, Herendi- forrás)

Balatonfüred

- Balatonfüred a szívbeteg Mekkája
- Quasimodo költőverseny
- A 18-20. századi balatonfüredi balneológia és balneoterápia
- Nobel-díjasok fasora
- A balatonfüredi savanyúvízi fürdőtelep
- Balatonfüredi panteon
- Az első dunántúli kőszínház hat dór kőoszlopa
- Füredi Anna-bál
- Baricska Csárda, Balatonfüred
- Balatoni hajózás, Balatonfüred
- 1956-os balatonfüredi zászló
- Kodály emlékhangverseny
- A magyar hímző kultúra továbbörökítése több tájegység vonzásába, kiemelve a balatonfüredi

református gyülekezet úrasztal terítőit (1762)

- Balatonfüredi kézműves mézeskalács
- A volt Balatonfüredi Hajógyár, területe, kikötője, vasbetonvázas épületei
- Római kori cserépegető kemence
- Füredi szénsavas források
- Balatonites balaticus
- Magyar boglárka
- Leánykökörtin
- Pukkanó dudafürt
- Bodorka
- Ékes vasvirág
- Cserszömörce
- Állami Szívkórház
-

Balatonudvari

- Műemléktemető és szív alakú sírkövek

Bakonyjákó

- Tölgyesi József Bakonyjákó évszázadai c. könyv
- „Bakonyjákó képekben” c. könyv
- „Bitva patak Bakonyjákón”
- Falumúzeum Bakonyjákón
- Nepomuki Szt. János szobor
- Református imaház és harangtorony
- Római katolikus plébánia Bakonyjákón
- Sváb esküvői viselet
- Szentháromság szobor Bakonyjákón
- Szent Rókus szobor fülkéje Bakonyjákón
- Bakonyjákói római katolikus templom
- Zalai Károly - A bakonyi cifraszűr készítője és bakonyjákói munkássága

Bakonynána

- Edelweiß dalkör
- Wasserfall harmonika duó
- Nánai dalnokok
- Tóth József szólista
- Német nemzetiségi ifjúsági tánccsoport
- Farkas Róbert keramikus
- Czeglédiné Budai Katalin bútorfestő, üvegfestő
- Czeglédi Tibor népi bútorkészítő

- Turcsányi Zsófia brácsás
- Bierbaum Gabriella üvegcsiszoló
- özv. Koczner Józsefné foltvarrás/patchwork
- Inen-tour
- Ördöglik túravonal
- Séta a Római fürdőhöz
- Német nemzetiségi nap
- Gombócfesztivál
- Lampionos felvonulás
- Adventi énekes találkozó
- Veres D. Csaba: Bakonynána története
- Régi sváb ételek Bakonynánáról
- Isten veled szülőföldem

Csopak

- A csopaki hegyközség jegyzőkönyvei 1754-1880
- A csopaki olaszrizling
- Plul-malom
- Csopaki Kódex
- Steinhauz György életműve
- Csonkatorony
- Szent Miklós templomrom
- Savanyúvíz forrás
- Angolkisasszonyok nyaralója
- **Felsőörs**
- Felsőörs prépostjai, plébánosai
- Pápay Sámuel nyelvész
- Árpád kori prépostsági templom
- Forrás-hegyi Geológiai Bemutatóhely és Tanösvény
- Malomvölgyi mésztufa gátak
- Felsőörs őskori emlékei
- Felsőörs prépostsági malom 1904. évi vízjogi engedélye, és a malom 1778. évi üzemeltetési megállapodás
- Miske szikla, kőkereszt

Halimba

- Dr. Szalai Miklós életműve és szellemi hagyatéka

Herend

- Római Katolikus Templom litofan ablaka
- A herendi mézeskalács

- Herendi porcelán

Jásd

- Károly Gyula freskói
- Vázonra festett keresztút
- Szent József szobor
- Szűz Mária szobor
- Jézus szíve szobor
- Szentkúti kápolna
- Szentkúti kápolna Mária szobor
- Útszéli kereszttek
- Bencés kolostor kőfaragványai
- II. világháború áldozatainak emléket állító emlékmű
- Jásdi népszokások
- Jásdi kuglóf
- Jásdi bodzás-mákos hosszú kalács
- Étkezési szokások
- Magyar-szlovák békés együttélés
- Poós malom
- Kottyán ház
- Jásdi római katolikus templom
- Avar sáncok
- Jásdi pincesor (szőlőhegy)
- Jásdi malmok
- Egyházi temető
- Jásdi löszfalak
- Jásdi Nagykőbánya
- Források

Lesenceistvánd

- Római Katolikus templom
- Bálint Sándor egyházi gyűjteménye
- Az első- és második világháborúban elhunyt hősök emlékműve
- Mária kápolna
- Szentháromság-szobor
- Kő-orra
- Szili domb
- Lesence patak
- Máté- kút
- A falu címere

Lesencetomaj

- Hidegen sajtolt növényi olajok
- Grillázs torták
- Lesencetomaji láprét "Sörény"

- Lesencetomaji Citerazenekar és Énekkar
- A molnárok életét, munkáját bemutató régi fényképek, dokumentumok
- Műemlék római katolikus templom
- Műemlék római katolikus plébánia
- Műemlék Nedeczky-kastély
- Óvoda, melegkonyha épülete
- Hertelendy sírok

Litér

- Litéri Néptánc
- Jeles Napok Litéren
- Káposztás hajtóka
- Litéri református templom és kapuzata
- Litéri kúria épülete
- Bódi Mária Magdolna vértanúsága és kultusza

Lovászpataka

- Kőkereszt a temetőben
- Kőkereszt a Vanyolai úton
- Kőkereszt az orvosi rendelő előtt
- II. világháborús hősi emlékmű
 - világháborús emlékmű
- Kossuth és '48 emlékezte, Kossuth utcatábla a BABics-házon
- Árpád-kori műemlék - evangélikus templom

Mindszentkál

- A Kopasz-hegyre vezető lépcsők
- A templomkert I. világháborús emlékhely
- Mindszentkál temploma
- Mindszentkálai kőkereszttek
- Falusi disznóvágás
- Szüreti felvonulás

Nagyvázsony

- Kinizsi Pál
- Kinizsi Vár
- Kinizsi Pál és Horváth Márk síremléke
- Pálos kolostor

- Pálos kódexek
- Szentháromság szobor
- Szent István templom
- Szent János híd, Nepomuki Szent János szobra
- Evangélikus templom
- Néprajzi múzeum
- Hősi emlékmű

Nemesvámos

- Nemesvámosi lencse
- Jani Károly Domonkos ciszterci rendi plébános betlehemes játéka
- Vámosi csárda
- Grillázs torta
- Római katolikus templom
- Református templom
- Baláca római villagazdaság
- Hetednap Adventista Egyház Községi Ház
- Lencseszemek Asszonykör
- Vitaflóra tápoldatok
- Peiba tökmagolaj és ízesített tökmagok
- Székely kapu és az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek emlékére állított kopjafa
- Nemesvámosi Lencse és Hurkafesztivál

Németbánya

- Volt egyszer egy falu, lharkút
- Nagy Sándor festő- és üvegművész, grafikus- és textilművész életműve
- Németbányai Zuhatag-kút
- Németbányai halomsírmező
- A németbányai Szent Márton Kápolna

Öskü

- Kerektemplom
- Római gát
- Szentháromság szobor
- Szent Anna szobor
- Római Katolikus templom
- Evangélikus templom
- Basalak
- Ösbő vezér szobra

- Nesó Sándor fa-, csont- és szarufaragó népi iparművész művein őrzött dunántúli pásztor- és betyármotívum kincs
- Az Ösküi Forrás Népdalkör és Hajnal Citera Együttes által őrzött helyi gyűjtésű és nemzetiségi, dunántúli nemzeti népdal és népzene, valamint a jeles napokhoz kötődő hagyomány kincs
- Öskü Községi Kertbarátok Egyesülete által őrzött ösküi szőlő-, kertművelési és termékfeldolgozási hagyomány és termék kincs
- Az Árvalányhaj Turisztikai Egyesület Hagyományőrző Csoportja és tagjai tevékenységében és alkotásaiban őrzött népi kismesterségek, kézműves tevékenységek szerinti hagyomány-, motívum és termék kincs
- Az Árvalányhaj Turisztikai Egyesület és tagjai tevékenységében, termékeiben őrzött helyi, dunántúlis és nemzeti gasztronómiai hagyomány-, recept-, módszer- és termék kincs
- Az ösküi gyermek néptánc csoportok által őrzött dunántúli és nemzeti, nemzetiségi néptánc motívum-, koreográfia-, népviselet-, valamint a jeles napokhoz kötődő hagyomány-kincs
- A hegyi gyűjtésű, Öskü települési és tájegységi hagyományos tárgyi kultúráját bemutató gyűjtemény
- Az Öskü Községi Kertbarátok Egyesülete által őrzött ösküi gyógynövény- termesztési, -gyűjtési, -feldolgozási valamint népi megelőzési és gyógyászati, természetgyógyászati hagyomány és kincs

Paloznak

- Balaton-felvidéki-, és Bakony-vidéki hímző kultúra
- Hampasz- kút
- Mandula
- Napóra
- Paloznaki Hímzőkör
- Potyondi grafika
- Varázsgömb szobor

- Viráglány szobor
- Tájház
- Paradicsom
- Paloznaki Kórus
- Római Katolikus Templom
- Paloznaki Képiró Műhely
- Jutasi Sándor „Verseik”
- Jutasi Sándor „Hadifogoly voltam”
- Jutasi Sándorné Paloznaki „pillanatképek”
- Szendi György tanító életműve
- Szőlő- és borkultúra
- Szüreti felvonulás
- Paloznaki betlehemi pásztorjáték
- Levendula
- Paloznaki Református Harangtorony
- Szentcsalád járás Paloznakon
- Kálvária

Pápa

- Vadvirág Néptánc Együttes és utánpótlás csoportjai
- Kékfestő Múzeum
- Pápai Református Kollégium szellemi öröksége
- A pápai katolikus-bencés hagyományok
- A pápai ferencesek több évszázados szolgálata a patriotizmus és a társadalmi haladás érdekében
- Pápa Város Fúvószenekara
- Pápai zsidó temetők
- Pápai Jókai Kör
- Pápai középfokú iskolák közös városi ballagása
- A „Söprök a pápai utcát” című nóta
- A Pápai Lutheránus Sziget kincsei, avagy a pápai evangélikusság hit- és közéleti értékei
- Csülökpörkölt
- Cicege
- Pápai Edvy malom fogadó és barokk udvarház
- Tapolcaféői kézműves házi savanyítású káposzta
- A pápai Berta család kaptafa készítő hagyománya
- Pápa (mező) város középkori oklevelei és pecsétje

- Pápai Csülök-, Cicege- és Borfesztivál
- Ipartörténeti gyűjtemények
- Petőfi Sándor költővé érésének pápai motívumai és dokumentumai
- Röntgen felvételek Pápán
- Falitáblák
- Az Isten velünk vagyunk – Lőw Lipót pápai rabbi tábornok beszéde - 1848

Szentgál

- Lőrincze Lajos életműve
- Fafaragás
- Gyurgyalag-agyagfal
- Szentgáli katolikus templom
- Kőlik- barlang
- Szentgáli református egyház
- Szentgáli Pávakör
- Tájház
- Tamás Károlyné sz. Tóth Kiss Mária, élő adatközlő
- Szentgáli tiszafás
- Vadászat

Szentkirályszabadja

- Katolikus templom
- Református templom
- Szent István kút
- Szent Király Szövetség és szövetségi találkozó
- Tájház (Máté-ház)

Taliándörög

- Domján- kút és –tó
- Foxód külterület
- Szent András templomrom
- Taliándörögdi Népdalkör több mint 40 éves hagyományörző, kultúra közvetítő és közösség fejlesztő hatása

Tapolca

- Mustár valamint édes must és/ vagy asszueszencia alkalmazása mustárkészítésre
- Szentkút
- Baumberg Gabriella szobra
- Cselling páfrány

- Tapolcai Tavasbarlang
- Tapolcai Malom-tó
- Diszeli „Gyepűtiprás”
- Víztorony
- Hősök tere
- Katonai Emlékpark
- Batsányi János költő szobra
- Diszeli I. Világháborús emlékmű

Tés

- Tési szélmalomok

Városlőd

- Városlódi ivóvízforrás
- 1947-48-as ki- és betelepítés fájdalmi és emlékművei Városlődön
- Városlódi Vegyeskar
- Városlódi Óvoda
- Hölgkyő vára
- Peyer Károly politikus életútja
- Zala György szobrászművész életútja
- Iglauer park
- Koppányi István Városlőd története című könyve
- Út menti keresztek Városlődön
- Városlódi lakodalmi szokások
- Városlódi mondókák, ahogy régen mondták So hon'se k'saht

Várpalota

- 14. századi főúri palotabelső, Zsigmond korabeli világi falfreskók, kváderezést utánzó palotafal homlokzat
- Római kori halomsírok Várpalota-Inota
- Bakonyi cifraszűr, mint palotai iparosok csúcsterméke
- Várpalotai céhhagyományok emlékei
- A várpalotai longobárd sírmező és leletanyaga
- Ligeti Erika: Krúdy Gyula bronzportréja
- Borbás Tibor: Krúdy emlékére bronzszobor
- Bányász emlékhely
- Mészáros Dezső: Bányászfű (bronzszobor)

- Németh Géza: Bányaiipari iskolák szakmatörténeti leírásai országos áttekintés
- Pacsuné Fodor Sára munkássága

Veszprém

- Veszprémi püspök királyné-koronázási joga
- Rádió- és televízió-történeti magángyűjtemény
- „Jutasi-altiszt, mint kulturális örökség és a Veszprém-Jutasi Altisztképző Intézet épülete
- Kollár Kálmán karnagy művészeti munkássága
- A Veszprémi Érseki és Főképtalani Levéltárban és a Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltárban őrzött középkori oklevélgyűjtemény
- A veszprémi Szent Mihály Bazilika Szentháromság nevű harangja
- Veszprém város közkútjai, Veszprém vízellátása, Bolgár Mihály szellemi öröksége
- A „Mondolat”, mint a magyar nyelvújítás egyik legfontosabb dokumentuma
- Cholnoky Jenő munkássága és szellemi hagyatéka
- A „Veszprémi Piarista Gimnázium, mint szellemi és kulturális örökség”
- Csermák Antal Zeneiskola
- Veszprém város helyi védett természeti értékei
- Veszprém város műemlék épületei
- A Dózsa György Átlános Iskola Iskolatörténeti Gyűjteménye
- Köztársaság Kupa, Veszprém Megyei Ifjúsági Atlétikai Verseny
- Az Árpád-kori Magyarország tudományúhelye, a veszprémi székesegyházi iskola
- Francsics Károly visszaemlékezései
- A veszprémi vár

Vöröstor

- Vöröstorói Kálvária
- Vöröstorói Pajtasor

Zalahaláp

- Római katolikus templom
- Prónay kastély
- Az I. és II. világháborúban elhunyt hősök emlékműve
- Halápi hímzés
- Park, a parkban álló mammutfenyő
- Szent Vendel szobor
- Szent Háromság szobor
- Halápi Hegyi kőtámfal rendszer
- Petőfi téri szökőkút
- Művelődési Ház melletti ivókút
- Temetőkereszt
- Zalahalápi Polgárőr Egyesület
- Zalahaláp-Sáska Községek Önkéntes Tűzoltóegyesülete
- Zalahalápi Nyugdíjas klub
- Magyar Vöröskereszt Zalahalápi Alapszervezete
- Hegy kút és forrás
- Haláp hegy a bánya udvarral
- Kék túra útvonal
- Zalahaláp község címere
- Szűz Anya tiszteletére állított hegyi kereszt

Zánka

- Hegyestű a Geológiai bemutatóval és az Orbán-keresztrel
- Kopaszoki erdőrezervátum
- Önkormányzati strand nádas
- Ság-pusztai római kori régészeti emlékek
- Árpád-kori templom
- Zánkai Tájház
- Szekeres Károly állandó kiállítása és köztéri szobrai
- Zánkai Gyermekalkotások Galériája
- Gyermek- és ifjúság szervezet történelmi muzeális gyűjtemény
- Zánka 1848/49-es emlékei
- Zánka-Nivegy-völgyi Borút Egyesület
- Magyar Tenger Népdalkör
- Magyar Tenger Táncegyüttes-Bokafogó táncegyüttes

- Ószirózsa Nyugdíjas Klub
- Okályi Iván Kertbarát Kör
- Közösségi- és Tömegsport Klub
- Honismeret Kör
- Életmód Klub
- Zánkai Nőklub
- Nevesincs Színjátszó Kör- Na-Ná Együttes
- Zánka TV
- Zánkai Hírmondó

Zirc

- „ZIRCI BULI” – a család és a barátság fesztiválja
- 1919-ben Zircen kiadott 10 és 20 koronás szükségpénzek
- Agrárműszaki Emlékek Gyűjteménye
- Bagolyvár – barokk lakóház
- Bakonyi Betyárnapok - Országos Betyártalálkozó
- Dubniczay-ház épülete
- Hoffer Ildikó keramikus művész munkássága
- Kapros Kósa Edit textilművész munkássága
- Országos Széchényi Könyvtár Ciszterci Műemlékkönyvtár
- Pintér-hegyi Parkerdő Tanösvény
- Zirci Ciszterci Apátság és Látogatóközpont
- Zirci Ciszterci Arborétum

Értékiállítás kiscsónyi módra

Fűben-fában orvosság

A régi dolgok is értéket képviselnek...

A táncagyomány, mint közösségformáló erő